

ความรู้และการรู้จักศูนย์ให้การศึกษาด้านเอดส์ของเยาวชน นอกโรงเรียน อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

โยธิน แสงวงศ์*

บทนำ

โรคเอดส์ เป็นโรคติดต่อที่ร้ายแรงโรคหนึ่งในปัจจุบันที่ยังไม่มีวัคซีนชนิดใดรักษาได้ กลุ่มอาการของโรคเกิดจากเชื้อไวรัสชนิดหนึ่งที่เข้าสู่ร่างกายแล้วไปทำลายเม็ดเลือดขาวที่เป็นแหล่งสร้างภูมิคุ้มกันโรค ทำให้ภูมิคุ้มกันของผู้ได้รับเชื้อลดลง ซึ่งนำไปสู่การเป็นโรคชนิดต่างๆ ได้เร็วมากขึ้น โรคเหล่านี้ได้แก่ ปอดบวม วัณโรค มะเร็งของหลอดเลือด เป็นต้น (กระทรวงสาธารณสุข, 2537)

โรคเอดส์พบครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2524 และต่อมาในปี พ.ศ. 2527 ประเทศไทย ก็ค้นพบผู้ป่วยโรคเอดส์คนแรก (กระทรวงสาธารณสุข, 2537) นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ประเทศไทยมีจำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์มากขึ้น เนื่องจากมีการแพร่กระจายเชื้อเอดส์อย่างรวดเร็วในกลุ่มผู้ที่ให้บริการทางเพศ นักเที่ยว นักรักร่วมเพศ ผู้ที่ชอบร่วมเพศกับคนแปลกหน้า และผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น (Sweat et al, 1995 ; MacQueen.et al, 1996)

เนื่องจากโรคเอดส์เป็นโรคที่อันตราย และนำมาสู่ภาวะการเจ็บป่วยและการตายในกลุ่มประชากรของสังคม ดังนั้น จึงมีหลายหน่วยงานร่วมกันรณรงค์โดยให้ความรู้และอธิบายถึงวิธีป้องกันไม่ให้ติดเชื้อเอดส์แก่กลุ่มประชากรต่างๆ ดังเช่นในช่วงระหว่างเดือน มีนาคม และ กรกฎาคม พ.ศ. 2540 สยามคมทำหมันและพัฒนาคุณภาพ

* สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ต. ศาลายา อ. พุทธมณฑล จ. นครปฐม 73170
E-mail: psw@mahidol.ac.th

ชีวิตแห่งประเทศไทย โดยความร่วมมือของ สำนักงานจังหวัดระยอง สำนักงานเทศบาลเมืองระยอง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดระยอง และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดระยอง ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมให้ความรู้ และข้อมูลด้านเอดส์แก่เยาวชนนอกโรงเรียนที่มีอายุระหว่าง 15 ถึง 24 ปี ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง วิธีการของการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องนี้ คณะทำงานข้างต้นได้มีการจัดตั้งศูนย์ให้การศึกษาและข้อมูลด้านเอดส์จังหวัดระยองขึ้น เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการให้ความรู้และเผยแพร่ข่าวสารด้านเอดส์ไปสู่ประชาชน นอกจากนี้ยังได้มีการจัดอบรมแกนนำเยาวชนต่างๆ ตามกลุ่มอาชีพและสถานที่ทำงาน เพื่อให้เป็นผู้แพร่ข่าวและกระจายความรู้เรื่องโรคเอดส์ไปสู่ประชาชนและกลุ่มเพื่อน หน้าที่หลักอีกอันหนึ่งของแกนนำคือ ช่วยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในจังหวัดระยองรู้ และทราบว่าในปัจจุบันจังหวัดระยองมีศูนย์ให้การศึกษาและข้อมูลด้านเอดส์ ผู้สนใจในเรื่องเอดส์สามารถขอรับคำแนะนำและปรึกษาได้ที่ศูนย์ ตามเวลาของการเปิดทำการ กิจกรรมและรูปแบบของการดำเนินกิจกรรมในโครงการเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่า การใช้ระบบแกนนำเป็นผู้เผยแพร่ข่าวสารและบอกต่อให้กลุ่มเป้าหมายรู้จักศูนย์ฯ จะมีผลต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์ และการรู้จักศูนย์หรือไม่ ดังนั้น จึงเป็นการท้าทายที่จะวิเคราะห์ถึงอิทธิพลของแกนนำในกลุ่มอาชีพที่มีต่อการเผยแพร่ความรู้ และการรู้จักศูนย์ให้ความรู้และข้อมูลด้านเอดส์ของเยาวชนนอกโรงเรียน จังหวัดระยอง

งานวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยประเมินผลโครงการให้การศึกษาด้านเอดส์แก่เยาวชนนอกโรงเรียน จังหวัดระยอง วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามและมีพนักงานสัมภาษณ์เป็นผู้สัมภาษณ์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง สมมุติฐานในการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยจะกล่าวในลำดับต่อไป

สมมุติฐานในการวิจัย

เนื่องจากโครงการข้างต้นเน้นที่กลุ่มแกนนำ การจัดตั้งศูนย์ให้ข้อมูลและข่าวสาร และเจาะจงที่เยาวชนนอกโรงเรียนที่มีอายุระหว่าง 15 ถึง 24 ปี ดังนั้น เพื่อ

ให้สามารถวิเคราะห์ถึงอิทธิพลของระบบแกนนำต่อการเผยแพร่ความรู้ และการแนะนำศูนย์งานวิจัยนี้ จึงกำหนดสมมุติฐานไว้ดังนี้

1. กลุ่มแกนนำที่ผู้ทำงานส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย จะสามารถทำหน้าที่เป็นแกนนำ แนะนำให้สมาชิกในกลุ่มรู้จักศูนย์มากกว่ากลุ่มแกนนำที่ผู้ทำงานส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง

2. ผู้ที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์สูง จะมีความรู้เรื่องโรคเอดส์ รู้จักศูนย์ให้การศึกษาและข้อมูลด้านเอดส์มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์น้อย

ระเบียบวิธีวิจัยและการสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณที่รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง อายุระหว่าง 15 ถึง 24 ปี ในปี พ.ศ. 2540 และอาศัยอยู่ที่อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ในเวลาที่ทำการรวบรวมข้อมูล วิธีการสุ่มตัวอย่างเป็นแบบการสุ่มตัวอย่างโดยบังเอิญ (Accidental Random Sampling) มีจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 230 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 22 ของจำนวนเยาวชนนอกโรงเรียนที่อยู่ในโครงการให้ศึกษาด้านเอดส์ที่มีจำนวนทั้งหมด 1,049 คน กลุ่มตัวอย่างได้กระจายตามสัดส่วนของประชากรหญิง และประชากรชายที่ทำงานในสถานประกอบการและอาชีพต่างๆ ดังนี้

1. ร้านอาหาร/สวนอาหาร
2. ปีม้ำมัน
3. ศูนย์ล้างรถ
4. ตู้ซ่อมพ่นสีรถยนต์
5. ร้านซ่อมมอเตอร์ไซค์
6. ช่างซ่อมมอเตอร์ไซค์รับจ้าง
7. โรงงานน้ำปลา
8. โรงกลึง
9. ค้าขาย/พนักงานห้างฯ
10. ไม่มีงานทำ/ไม่ได้ทำงาน

อนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) สำหรับใช้เสริมในการวิเคราะห์ถึงบทบาทของแกนนำ และการค้นหากลุ่มเสี่ยงใหม่ที่จะมีผลต่อการรับและแพร่เชื้อโรคเอดส์ ซึ่งจะเป็นกลุ่มเป้าหมายต่อไปในการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ การวิจัยนี้ได้รวบรวมข้อมูลแบบการสนทนากลุ่มย่อย (Small Group Discussion) กับผู้ประสานงานในระดับจังหวัด ดังนี้

1. หัวหน้างานควบคุมกามโรคและโรคเอดส์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง
2. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ฝ่ายกองการศึกษา สำนักงานเทศบาลเมืองระยอง
3. ผู้ประสานงานในโรงเรียนเทคโนโลยีทีพีไอ
4. ผู้ประสานงานแกนนำ ก.ศ.น.จังหวัดระยอง

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลแบบการสังเกต และไม่มีส่วนร่วมที่สมบูรณ์ (Non participation and Observation) ศึกษาถึงความเหมาะสมในสถานที่จัดตั้งศูนย์ให้การศึกษาด้านเอดส์ที่จังหวัดระยอง ว่าทำเลที่ตั้งอยู่ในจุดที่สะดวกต่อผู้สนใจที่จะขอรับข้อมูลและข่าวสารด้านเอดส์หรือไม่ ใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาคั้งนี้หนึ่งวันครึ่ง

กรอบแนวความคิดและแบบจำลองเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากเยาวชนนอกโรงเรียนในการศึกษาคั้งนี้ มีอายุระหว่าง 15 ถึง 24 ปี ในปี พ.ศ. 2540 จึงแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

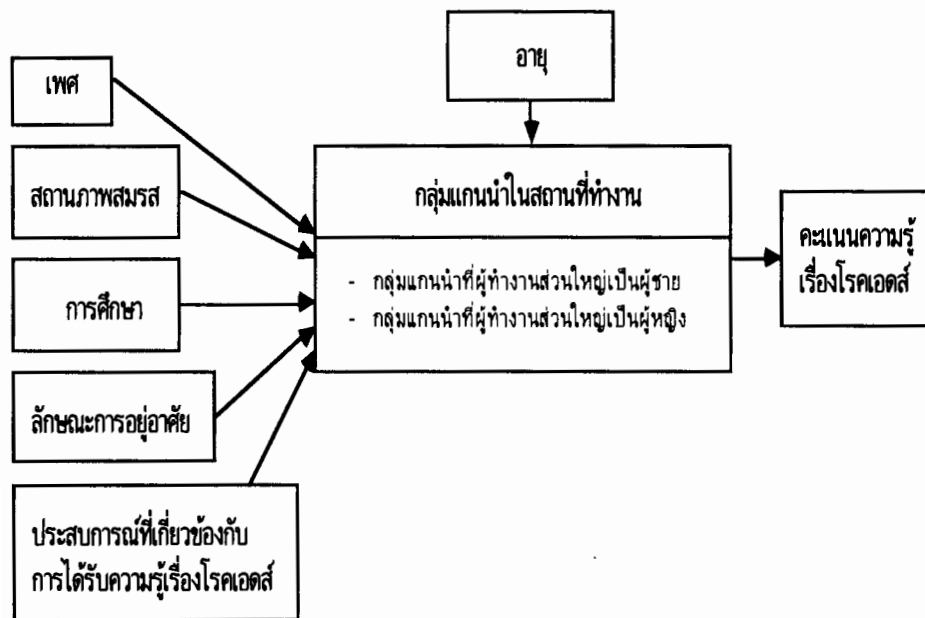
- 1) กลุ่มที่มีอายุ 15-19 ปี
- 2) กลุ่มที่มีอายุ 20-24 ปี

จากช่วงอายุข้างต้น จะเห็นว่ากลุ่มประชากรทั้ง 2 กลุ่ม เกิดในช่วง พ.ศ. ที่แตกต่างกัน

กลุ่มที่หนึ่ง (15-19 ปี) เป็นกลุ่มที่เกิดระหว่าง ปี พ.ศ. 2521 ถึง พ.ศ. 2525 ซึ่งกลุ่มนี้ยังเป็นวัยรุ่นในปัจจุบัน และเกิดมาในช่วงที่มีการเริ่มต้นการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ดังนั้น คาดว่ากลุ่มประชากรนี้จะมีความรู้เรื่องโรคเอดส์อยู่บ้าง เพราะการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ในประเทศไทย เริ่มต้นประมาณ ปี พ.ศ. 2529 และส่งเสริมอย่างเป็นทางการมากขึ้นในปี พ.ศ. 2530 ซึ่งประชากรกลุ่มนี้จะมีอายุระหว่าง 5 ปี ถึง 9 ปี ซึ่งคิดว่าสามารถรับรู้คำว่า เอดส์ ได้แล้ว

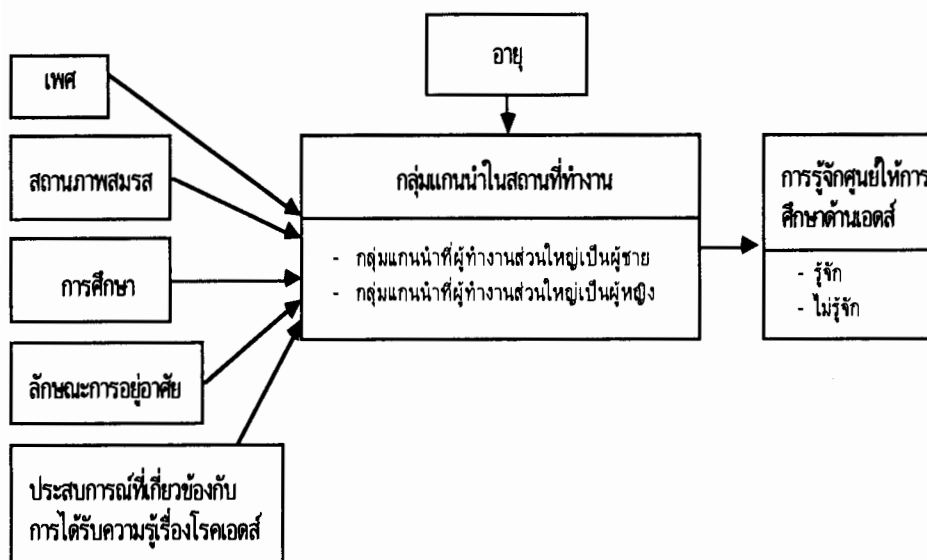
กลุ่มที่สอง (20-24 ปี) เป็นกลุ่มประชากรที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2516 และ พ.ศ. 2520 ซึ่งจะมีอายุประมาณ 10 ถึง 14 ปี ในปี พ.ศ. 2529 และ พ.ศ. 2530 ซึ่งนับว่ามีวุฒิภาวะที่จะเข้าใจเรื่องโรคเอดส์แล้ว เนื่องจากมีการประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์อย่างแพร่หลายในสังคมไทยในช่วงดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้การวิเคราะห์นี้สามารถอธิบายถึงอิทธิพลของกลุ่มแกนนำต่อการเผยแพร่ความรู้ และการรู้จักศูนย์ให้การศึกษาและข้อมูลต้านเอดส์ โครงการวิจัยนี้จึงกำหนดให้อายุเป็นตัวแปรควบคุม (Control Variable) กรอบแนวความคิดและแบบจำลอง เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงถึงทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตามที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ได้แสดงไว้ข้างล่างนี้ โดยกรอบแนวความคิดที่ 1 ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยมีตัวแปรกลุ่มแกนนำเป็นตัวแปรกลาง (Intermediate Variable) และตัวแปรตามคือ คะแนนความรู้เรื่องโรคเอดส์ ส่วนตัวแปรอิสระหรือตัวแปรทำนาย ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส ชั้นการศึกษา ลักษณะการอยู่อาศัย และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์

กรอบแนวความคิดที่ 1

กรอบแนวความคิดที่ 2 ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยมีกลุ่มแกนนำเป็นตัวแปรกลางเช่นกัน แต่ตัวแปรตามในครั้งนี่คือ การรู้จักศูนย์ให้การศึกษาและข้อมูลต้านโควิด

กรอบแนวความคิดที่ 2

อนึ่ง สำหรับเหตุผลที่ผู้วิจัยกำหนดให้ตัวแปรกลุ่มแกนนำเป็นตัวแปรกลาง เพราะต้องการพิสูจน์ว่าระบบการใช้แกนนำในกลุ่มอาชีพจะเป็นตัวเชื่อมโยงให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้เรื่องโรคเอดส์ และรู้จักศูนย์ให้การศึกษาด้านเอดส์ ซึ่งกลุ่มแกนนำในการวิเคราะห์ครั้งนี้ได้จัดแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มแกนผู้ทำงานส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย คือผลรวมของตัวอย่างที่ทำงานในสถานที่และอาชีพต่อไปนี้

1. ทำงานปั้มน้ำมัน
2. ทำงานศูนย์ล้างรถ
3. ทำงานอู่ซ่อมพ่นสีรถยนต์
4. ทำงานร้านซ่อมมอเตอร์ไซด์
5. ทำงานขับรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง
6. ทำงานโรงกลึง

2) กลุ่มแกนผู้ทำงานส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง คือผลรวมของตัวอย่างที่ทำงานในสถานที่และอาชีพต่อไปนี้

1. ทำงานร้านอาหาร/สวนอาหาร
2. ทำงานโรงงานน้ำปลา
3. ค้าขาย/พนักงานห้าง/ไม่ได้ทำงาน

สำหรับเหตุการณ์รวมกลุ่มที่ไม่ได้ทำงานไว้ในกลุ่มแกนเพราะว่ากลุ่มประชากร นี้เมื่อจะทำงานสามารถทำงานบริษัท และพนักงานห้างได้ ซึ่งส่วนใหญ่กลุ่มนี้จะเป็นผู้หญิงและกำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษา ในทำนองเดียวกัน การศึกษาครั้งนี้ได้ใช้วิธีการคำนวณประสิทธิผลที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์จากผลรวมของคำตอบที่ตอบ เคย จากคำถามต่อไปนี้

1. เคยไปอบรมเรื่องโรคเอดส์ หรือเคยมีคนมาเล่าเรื่องโรคเอดส์ให้ได้ยินอย่างละเอียดหรือไม่
2. เคยไปโรงพยาบาลหรือสถานอนามัย แล้วมีคนเขาเล่าให้ฟังเรื่องโรคเอดส์บ้างหรือไม่
3. เคยไปที่ศูนย์ให้การศึกษาและข้อมูลด้านเอดส์บ้างหรือไม่
4. เคยมีเพื่อนมาเล่าความรู้เรื่องโรคเอดส์ให้ฟังบ้างหรือไม่
5. เพื่อนเคยเอาเอกสารเรื่องโรคเอดส์มาแจกให้หรือไม่
6. เพื่อนเคยเอาถุงยางมาแจกให้หรือไม่
7. คุณเคยเป็นกามโรคหรือไม่
8. คุณเคยเป็นกามโรคในช่วงเดือน มีนาคม - กรกฎาคม 2540 หรือไม่
9. คุณเป็นแกนนำในโครงการให้การศึกษาด้านเอดส์หรือไม่

ในการคำนวณคะแนนความรู้เรื่องโรคเอดส์ พิจารณาจากผลรวมของคำตอบที่ตอบเกี่ยวกับคำถามที่วัดความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ได้ถูกต้อง จากคำถามต่อไปนี้

1. สาเหตุของการติดเชื้อเอดส์มาจากการร่วมเพศที่ไม่สวมถุงยางอนามัยใช่หรือไม่

2. เมื่อสวมถุงยางอนามัยร่วมเพศ จะร่วมทำไหนักี่ไม่ติดเอดส์จริงหรือไม่
3. หากผู้หญิงเป็นกามโรค แล้วผู้ชายสวมถุงยางร่วมเพศกับเธอ ชายคนนั้นจะไม่ติดเชื่อกามโรค หรือเอดส์จากเธอใช่หรือไม่
4. หากถุงยางแตกขณะร่วมเพศ เราก็ควรที่จะดำเนินการร่วมเพศต่อไปจนสำเร็จ โดยไม่ต้องหยุดจังหวะให้เสียเวลาเพื่อเปลี่ยนถุงยาง
5. การใช้ปากร่วมเพศ (อม เลีย หรือดูด) จะไม่ทำให้ติดเชื้อเอดส์
6. ชายกับชายร่วมเพศด้วยกันเองทางทวาร จะไม่ติดเอดส์ถ้าไม่สวมถุงยาง
7. หญิงกับหญิงร่วมเพศด้วยกันเอง โดยใช้ปากกับอวัยวะเพศจะไม่ติดเอดส์เมื่อปากมีแผลหรือเมื่ออวัยวะเพศมีแผล
8. หากผู้หญิงมีเชื้อเอดส์แล้วไปร่วมเพศหลังจากนั้นเธอตั้งครรภ์ ลูกของเธอมีโอกาสที่จะเป็นเอดส์
9. ร่วมเพศกับโสเภณีโดยไม่ต้องใส่ถุงยางก็ไม่เป็นไรเพราะโสเภณีมีความรู้เรื่องโรคเอดส์คืออยู่แล้ว โอกาสที่จะติดโรคน้อย
10. ร่วมเพศบ่อยๆ โดยไม่ใส่ถุงยางโอกาสจะติดเอดส์ก็มีน้อย
11. ร่วมเพศกับแฟนที่เจ้าชู้ ไม่จำเป็นต้องใส่ถุงยาง
12. ไม่ว่าจะหญิงหรือชาย เมื่อดื่มเหล้าแล้วไปร่วมเพศโดยไม่สวมถุงยาง แอลกอฮอล์ในร่างกายจะช่วยให้ภูมิคุ้มกันต้านทานในร่างกายแข็งแรงขึ้น โอกาสที่เราจะติดเอดส์มีน้อย
13. ใช้โซดาล้างอวัยวะเพศหลังการร่วมเพศที่ไม่ได้สวมถุงยางจะทำให้ไม่ติดเชื้อเอดส์
14. ใช้เข็มฉีดยาร่วมกันมีโอกาสติดเอดส์ได้
15. คนติดยาแบบใช้เข็มฉีดยา มีโอกาสติดเชื้อเอดส์
16. หากโรงพยาบาลหรือสถานอนามัย มีการนำเข็มฉีดยามาใช้ซ้ำโดยไม่ทิ้ง โอกาสที่คนจะติดเอดส์มีความเป็นไปได้สูง
17. นิ่งใกล้คนเป็นเอดส์จะไม่ติดเอดส์
18. การใช้ห้องน้ำสาธารณะ โอกาสที่จะติดเอดส์มีน้อย
19. ทานข้าวกับคนมีเชื้อเอดส์ มีโอกาสติดเอดส์ได้

20. คนมีเชื้อเอชไอวีไม่ควรอยู่รวมในบ้านหลังเดียวกันกับคนที่ไม่มีเชื้อเอชไอวี
21. คนป่วยโรคเอดส์ไม่ควรนอนรวมในห้องผู้ป่วยที่เป็นวัณโรค
22. ปัจจุบันมียารักษาโรคเอดส์แล้วหรือยัง

ลักษณะบุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ จำแนกเป็นเพศหญิงร้อยละ 40 ในขณะที่เป็นเพศชายร้อยละ 60 ส่วนใหญ่จะมีสถานภาพสมรสเป็นโสดและจบการศึกษาชั้นประถมศึกษา ประมาณร้อยละ 23 ของกลุ่มประชากรนี้ทำงานในร้านอาหารและสวนอาหาร ในขณะที่ประมาณร้อยละ 11 มีอาชีพขับรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะการอยู่อาศัยพบว่า เกือบร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่างพักอยู่ที่ทำงานหรือพักอยู่ที่โรงงาน มีเพียง 3 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่พักอยู่กับคนอื่นที่ไม่ใช่ญาติ นอกจากนี้ประมาณร้อยละ 8 ของกลุ่มตัวอย่างอยู่บ้านของตนเองและพักอาศัยกับคู่สมรส

กลุ่มตัวอย่างนี้ ส่วนใหญ่จะมีคะแนนประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์อยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่งจะเห็นว่า ประมาณร้อยละ 39 ของประชากรกลุ่มนี้มีคะแนนประสบการณ์อยู่ระหว่าง 2 ถึง 3 คะแนน

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงคะแนนความรู้เรื่องโรคเอดส์พบว่า ส่วนใหญ่จะมีระดับคะแนน อยู่ที่ 13 ถึง 18 คะแนน ซึ่งเป็นกลุ่มคะแนนในระดับกลาง ดังนั้น จากเครื่องชี้วัดนี้สามารถอธิบายได้ว่ากลุ่มประชากรนี้ยังมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องโรคเอดส์ยังไม่ถูกต้องมากนัก

เมื่อพิจารณาถึงการรู้จักแหล่งให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์พบว่า ส่วนใหญ่จะรู้จักสถานีอนามัยและโรงพยาบาลของรัฐ นอกจากนี้ประมาณร้อยละ 11 ตอบว่าสามารถ

ขอรับความรู้เรื่องโรคเอดส์ได้ที่ศูนย์กามโรคของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง
อย่างไรก็ตาม ประมาณร้อยละ 24 ของกลุ่มตัวอย่างนี้ตอบว่าสามารถรับบริการให้ความ
รู้เรื่องโรคเอดส์ได้ที่ศูนย์ให้การศึกษาและข้อมูลต้านเอดส์ ข้อมูลแจกแจงความถี่ที่
อธิบายถึงลักษณะบุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่างได้แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1. ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่าง

บุคลิกภาพ	ร้อยละ	จำนวน
เพศ		
หญิง	40.40	98
ชาย	59.60	137
	(100.00)	(230)
อายุ		
15-19	50.40	116
20-24	49.60	114
	(100.00)	(230)
สถานภาพสมรส		
โสด	67.40	115
แต่งงาน	32.60	75
	(100.00)	(230)
การศึกษา		
ประถมศึกษา	58.30	134
มัธยมศึกษาขึ้นไป	41.70	96
	(100.00)	(230)
สถานที่ทำงาน		
ร้านอาหาร/สวนอาหาร	23.00	53
ปั๊มน้ำมัน	9.60	22
ศูนย์ล้างรถ	12.60	29
อู่ซ่อมพ่นสีรถยนต์	8.70	20
ร้านซ่อมมอเตอร์ไซด์	5.20	12
ขับมอเตอร์ไซด์รับจ้าง	11.30	26
โรงงานน้ำปลา	8.30	19

ตารางที่ 1. (ต่อ)

บุคลิภาพ	ร้อยละ	จำนวน
สถานที่ทำงาน		
โรงสี	2.60	6
ค้าขาย/พนักงานห้างฯ	11.30	26
ไม่มีงานทำ/ไม่ได้ทำงาน	7.40	17
	(100.00)	(230)
ลักษณะการอยู่อาศัย		
พักอยู่กับพ่อแม่	20.90	46
พักอยู่กับญาติพี่น้อง	12.60	29
พักอยู่กับคนอื่นที่ไม่ใช่ญาติ	2.60	6
พักอยู่หอพักตามลำพัง/อยู่หอพักกับเพื่อน	8.30	19
พักอยู่ที่ทำงาน/โรงงาน	47.40	109
เข้าบ้านอยู่กับคู่สมรส	8.30	19
	(100.00)	(230)
คะแนนประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์		
0	8.30	19
1	13.90	32
2	19.10	44
3	20.40	47
4	15.20	35
5	13.50	31
6	8.30	19
7	1.30	3
	(100.00)	(230)
คะแนนความรู้เรื่องโรคเอดส์		
4	0.40	1
5	0.40	1
7	0.90	2
8	2.20	5
9	2.60	6

ตารางที่ 1. (ต่อ)

บุคลิภาพ	ร้อยละ	จำนวน
10	4.80	11
11	5.70	13
12	8.70	20
13	10.00	23
14	11.30	26
15	10.00	23
16	12.20	28
17	13.50	31
18	11.70	27
19	5.20	12
20	0.40	1
แหล่งให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่รู้จัก		
คลินิกเอกชน	3.50	8
ห้องสมุด/โรงเรียน/สถาบันการศึกษาต่างๆ	7.40	17
ศูนย์กามโรค/สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	10.90	25
สถานีอนามัย และโรงพยาบาลของรัฐ	53.90	124
ศูนย์ให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	24.30	56
	(100.00)	(230)

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของกลุ่มแกนนำในสถานที่ทำงานต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์

กลุ่มแกนนำในการศึกษาคั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

- 1) กลุ่มแกนนำที่ผู้ทำงานส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย
- 2) กลุ่มแกนนำที่ผู้ทำงานส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง

หลักในการจัดกลุ่มแกนนำนี้ พิจารณาจากลักษณะการทำงานและสถานที่ทำงาน โดยเชื่อว่ากลุ่มผู้ที่ทำงานส่วนใหญ่ที่เป็นเพศเดียวกันจะใกล้ชิดกันและจะพูดคุยกัน ซึ่งหลักเกณฑ์นี้นำมาจาก Bearman (1991) ตารางที่ 2 แสดงความถี่ของตัวแปรกลุ่มแกนนำที่ใช้เป็นตัวแปรกลาง (Intermediate Variable) ในการวิเคราะห์ครั้งนี้

ตารางที่ 2. กลุ่มแกนในสถานที่ทำงาน

กลุ่มแกนในสถานที่ทำงาน	ร้อยละ	จำนวน
กลุ่มแกนที่ผู้ทำงานส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย	50.00	115
กลุ่มแกนที่ผู้ทำงานส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง	50.00	115
	(100.00)	(230)

เนื่องจากตัวแปรตาม ชีวัดจากคะแนนความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่มีระดับการวัดเป็นช่วง (Interval Scale) และตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ มีระดับการวัดทั้งที่เป็นแบบช่วงและแบบกลุ่ม (nominal scale) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้ Multiple Regression เป็นสถิติในการวิเคราะห์ ผลการศึกษาผู้ชายมีความรู้เรื่องโรคเอดส์ดีกว่าผู้หญิง คนที่แต่งงานจะมีความรู้เรื่องโรคเอดส์ดีกว่าคนโสด ในขณะที่คนที่มีการศึกษาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป จะมีความรู้เรื่องโรคเอดส์ดีกว่าคนที่จบประถมศึกษา

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะการอยู่อาศัย พบว่า เกือบทุกลักษณะการอยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องโรคเอดส์ ไม่ว่าจะเยาวชนนอกโรงเรียนจะพักอยู่กับพ่อแม่ พักอยู่กับญาติพี่น้อง พักอยู่หอพักตามลำพัง/หรืออยู่กับเพื่อนที่หอพัก และพักอยู่ที่ทำงาน/โรงงาน ต่างก็มีความรู้เรื่องโรคเอดส์ดีกว่าผู้ที่พักอยู่กับคู่สมรส ซึ่งเป็นกลุ่มอ้างอิงในการวิเคราะห์ครั้งนี้

เมื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความรู้-
เรื่องโรคเอดส์กับความรู้เรื่องโรคเอดส์ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการได้
รับความรู้เรื่องโรคเอดส์สูง จะมีความรู้ในเรื่องโรคเอดส์สูงและถูกต้องอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบลดอยู่ในการวิเคราะห์ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของเยาวชนนอก
โรงเรียน จังหวัดระยอง

ตัวแปรอิสระ	สมการที่ 1		สมการที่ 2	
	B	Beta	B	Beta
อายุ ¹	0.442	0.072	0.680	0.111
เพศ ²	1.568**	0.252	2.059**	0.331
สถานภาพสมรส ³	-1.171**	-0.180	-1.339**	-0.205
การศึกษา ⁴	1.348**	0.218	1.164**	0.188
ลักษณะการอยู่อาศัย ⁵				
พักอยู่กับพ่อแม่	3.298**	0.439	2.486**	0.331
พักอยู่กับญาติพี่น้อง	2.365**	0.257	1.992**	0.217
พักอยู่กับคนอื่นที่ไม่ใช่ญาติ	0.525	0.027	0.872	0.045
พักอยู่หอพักตามลำพัง/อยู่หอพักกับเพื่อน	1.348**	0.218	1.713*	0.154
พักอยู่ที่ทำงาน/โรงงาน	2.157**	0.353	2.072**	0.339
ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการได้รับ ความรู้เรื่องโรคเอดส์	0.266*	0.154	0.294**	0.177
กลุ่มแกนนำในสถานที่ทำงาน ⁶	-	-	-2.135**	-0.350
ค่าคงที่	10.569**		1.594**	
	R square =	0.222	R square =	0.320
	N =	230	N =	230

1. กลุ่มอ้างอิง คือ อายุ 15-19 ปี

2. กลุ่มอ้างอิง คือ ผู้หญิง

3. กลุ่มอ้างอิง คือ คนแต่งงาน

4. กลุ่มอ้างอิง คือ คนจบประถมศึกษา

5. กลุ่มอ้างอิง คือ ผู้ที่อยู่กับคู่สมรส

6. กลุ่มอ้างอิง คือ กลุ่มแกนนำที่ทำงานส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สหสัมพันธ์แบบถดถอยของการวิเคราะห์นี้ ซึ่งนับว่าผลการวิเคราะห์ในสมการที่ 1 แสดงถึงการยอมรับสมมติฐานหลักของงานวิจัยที่กำหนดไว้ว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์สูง จะมีความรู้เรื่องโรคเอดส์สูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการเกี่ยวข้องกับการได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์น้อย

อนึ่ง เพื่อเป็นการพิสูจน์ว่าระบบกลุ่มแกนนำในสถานที่ทำงานจะมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของระดับความรู้เรื่องโรคเอดส์ในกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเพิ่มตัวแปรกลาง (Intermediate Variable) ซึ่งหมายถึงตัวแปร กลุ่มแกนนำในสถานที่ทำงาน เข้าไปในสมการทำนาย ซึ่งได้แสดงไว้ในสมการที่ 2 ของตารางที่ 3 ข้างต้น ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรกลางนี้ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบถดถอยของตัวแปรอิสระในสมการทำนายเกือบทุกตัว เช่น ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรเพศเพิ่มจาก 1.568 ในสมการที่ 1 เป็น 2.059 ในสมการที่ 2 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรการอยู่อาศัยกับพ่อแม่ลดลงจาก 3.298 ในสมการที่ 1 เป็น 2.486 ในสมการที่ 2 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรกลางตัวนี้มีผลอย่างมาก และสำคัญที่สุดต่อระดับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของเยาวชนนอกโรงเรียน ในจังหวัดระยอง (ดูจากค่า Beta ของตัวแปรนี้ที่สมการที่ 2 ซึ่งมีค่าสูงที่สุด)

นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์ถึงอิทธิพลของตัวแปร กลุ่มแกนนำในสถานที่ทำงาน ต่อระดับความรู้เรื่องโรคเอดส์ พบว่า กลุ่มแกนนำในสถานที่ทำงานที่ส่วนใหญ่เพื่อนร่วมงานเป็นผู้ชาย จะมีระดับความรู้เรื่องโรคเอดส์น้อยกว่ากลุ่มแกนนำในสถานที่ทำงานที่ส่วนใหญ่เพื่อนร่วมงานเป็นผู้หญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า กลุ่มแกนนำผู้ชาย จะให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ได้ดีกว่ากลุ่มแกนนำผู้หญิง

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของกลุ่มแกนในสถานที่ทำงานต่อการรู้จักศูนย์ให้การศึกษา และข้อมูลด้านเอดส์ในจังหวัดระยอง

ตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ การรู้จักศูนย์ให้การศึกษาและข้อมูลด้านเอดส์ในจังหวัดระยอง ซึ่งมีระดับการวัดแบบกลุ่ม (Nominal Scale) ดังนั้น สถิติหลักที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ คือ Logistic Regression ตารางที่ 4 แสดงค่าแจกแจงความถี่ของการรู้จักศูนย์ให้การศึกษาและข้อมูลด้านเอดส์ของกลุ่มตัวอย่างนี้

ตารางที่ 4 การรู้จักศูนย์ให้การศึกษาและข้อมูลด้านเอดส์

การรู้จักศูนย์ให้การศึกษาและข้อมูลด้านเอดส์	ร้อยละ	จำนวน
รู้จัก	24.30	56
ไม่รู้จัก	75.70	174
	(100.00)	(230)

ผลการศึกษาพบว่า ทั้งผู้ที่รู้จักและไม่รู้จักศูนย์นี้ต่างก็มีบุคลิกภาพที่ไม่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นในเชิงบุคลิกภาพส่วนบุคคล เช่น เพศ สถานภาพสมรส และการศึกษา หรือลักษณะการอยู่อาศัย มีเพียงตัวแปรเดียวที่อธิบายได้ชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติว่า กลุ่มเป้าหมายจะรู้จักศูนย์ให้การศึกษาและข้อมูลด้านเอดส์ คือ การที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์เท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายรู้จักศูนย์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำการรณรงค์เรื่องโรคเอดส์เพื่อให้ผู้ที่เป็นประชากรในชายมีประสบการณ์และใกล้ชิดกับศูนย์ให้ข้อมูลนี้มากขึ้น สมการที่ 1 ที่แสดงไว้ในตารางที่ 5 ของการศึกษาครั้งนี้แสดงถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Logistic Regression ที่ใช้ในการแปลผลครั้งนี้

ตารางที่ 5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบถดถอยใน Logistic Regression ในการวิเคราะห์การรู้จัก
ศูนย์ให้การศึกษาด้านเอดส์ของเยาวชนนอกโรงเรียน จังหวัดระยอง

ตัวแปรอิสระ	สมการที่ 1	สมการที่ 2
อายุ ¹	-0.205	0.014
เพศ ²	-0.033	0.302
สถานภาพสมรส ³	-0.189	-0.342
การศึกษา ⁴	0.298	-0.098
ลักษณะการอยู่อาศัย ⁵		
พักอยู่กับพ่อแม่	0.456	-0.302
พักอยู่กับญาติพี่น้อง	0.289	-0.073
พักอยู่กับคนอื่นที่ไม่ใช่ญาติ	0.149	0.735
พักอยู่หอพักตามลำพัง/อยู่หอพักกับเพื่อน	0.038	-0.270
พักอยู่ที่ทำงาน/โรงงาน	0.330	0.105
ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์	0.503**	0.583**
กลุ่มแกนนำในสถานที่ทำงาน ⁶	-	-2.081**
ค่าคงที่	-3.010**	-2.122**
	- 2 Log Likelihood = 224.42	Model Chi-Square = 30.91
	-2 Log Likelihood = 197.64	Model Chi-Square = 57.68

1. กลุ่มอ้างอิง คือ อายุ 15-19 ปี
2. กลุ่มอ้างอิง คือ ผู้หญิง
3. กลุ่มอ้างอิง คือ คนแต่งงาน
4. กลุ่มอ้างอิง คือ คนจบประถมศึกษา
5. กลุ่มอ้างอิง คือ ผู้ที่อยู่กับคู่สมรส
6. กลุ่มอ้างอิง คือ กลุ่มแกนนำที่ทำงานส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อนึ่ง เพื่อเป็นการพิสูจน์ว่ากลุ่มแกนนำในสถานที่ทำงานจะมีผลต่อการแนะนำเพื่อนร่วมงานให้รู้จักศูนย์ฯ การวิเคราะห์นี้จึงได้นำตัวแปรกลาง ซึ่งหมายถึง ตัวแปรกลุ่มแกนนำในสถานที่ทำงานมาร่วมในการวิเคราะห์ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ได้

แสดงไว้ในสมการที่ 2 ของตารางที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรนี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงในค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบถดถอยของตัวแปรอื่น ซึ่งจะสังเกตได้จากการเปลี่ยนทิศทางของความสัมพันธ์จากลบเป็นบวก หรือจากบวกเป็นลบ นอกจากนั้นบางตัวแปรมีค่าสหสัมพันธ์ฯ เพิ่มขึ้น ในขณะที่มีหลายตัวแปรมีค่าสหสัมพันธ์ฯ ลดลง เช่น การศึกษา การพักอาศัยอยู่กับพ่อแม่ และการพักอยู่ที่ทำงาน/โรงงาน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลต่อการเพิ่มขึ้นของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรประสพการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์ จาก 0.503 ในสมการที่ 1 เป็น 0.583 ในสมการที่ 2 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่ากลุ่มแกนในสถานที่ทำงานมีความสำคัญอย่างมากต่อการที่จะแนะนำให้กลุ่มเป้าหมายรู้จักศูนย์ให้การศึกษา และข้อมูลด้านเอดส์ อนึ่ง เมื่อวิเคราะห์ถึงอิทธิพลของกลุ่มแกนต่อการรู้จักศูนย์ฯ พบว่ากลุ่มแกนในสถานที่ทำงานที่เพื่อนร่วมงานส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงจะแนะนำให้เพื่อนๆ ให้รู้จักศูนย์ให้การศึกษาและข้อมูลด้านเอดส์ได้ดีกว่ากลุ่มแกนที่เพื่อนร่วมงานส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย

สรุป ไม่ว่าบุคลิกภาพของบุคคลในหมู่เป้าหมายและลักษณะการอยู่อาศัยของเขาเหล่านั้นจะเป็นอย่างไร ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคที่จะทำให้เขาหรือไม่รู้รู้จักศูนย์ให้การศึกษาและข้อมูลด้านเอดส์ ทั้งนี้เพราะปัจจัยที่สำคัญที่จะมีส่วนช่วยให้เขาเหล่านั้นได้รู้จักศูนย์ ก็คือ การมีประสพการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์ และการมีส่วนร่วมในกลุ่มแกนในสถานที่ทำงาน ดังที่ได้แสดงไว้ในผลวิเคราะห์ที่ผ่านมา

ผลการวิเคราะห์ถึงท่าเลและที่ตั้งของศูนย์ให้การศึกษาและข้อมูลด้านเอดส์

จากการศึกษาแบบการสังเกตและไม่มีส่วนร่วมที่สมบูรณ์ (Non participation and observation) พบว่า ที่ตั้งของศูนย์อยู่ในพิกัดที่สะดวกต่อกลุ่มเป้าหมายที่จะมารับบริการได้สะดวก เนื่องจากตั้งอยู่ในทำเลที่ใกล้กับศูนย์การค้า ย่านธุรกิจและโรงแรม มีการคมนาคมที่สะดวกซึ่งสามารถเอื้ออำนวยให้ผู้สนใจมารับเอกสารและข้อมูลต่างๆ ได้

ผลการวิเคราะห์จากการสนทนากลุ่มย่อยกับผู้ประสานงานในระดับพื้นที่

ผลการศึกษานี้พบว่ากลุ่มผู้ประสานงานในโครงการนี้ในระดับพื้นที่มีศักยภาพอย่างสูงในการร่วมมือเพื่อรณรงค์ให้ความรู้ และข้อมูลด้านเอดส์แก่เยาวชนนอกโรงเรียนและผู้สนใจทั่วไป อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมสนทนาอธิบายว่า จำนวนของแกนนำมีจำนวนน้อยเกินไป ทำให้งานกระจายไปไม่ทั่วถึง และแนะนำว่าควรจะมีการเพิ่มแกนนำมากขึ้น ประเด็นนี้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณที่ผ่านมาว่าระบบแกนนำมีผลต่อระดับความรู้เรื่องโรคเอดส์ และการรู้จักศูนย์ให้การศึกษาและข้อมูลด้านเอดส์ นอกจากนี้กลุ่มสนทนาได้อธิบายว่า ปัจจุบันมีกลุ่มเสี่ยงใหม่เกิดขึ้นในจังหวัดระยอง คือ กลุ่มผู้ชายโรตี กลุ่มชายไข่ปิ้ง กลุ่มชายของคอง และกลุ่มชาย/รับซื้อเป็ด ดังนั้น ควรมีการจัดระบบแกนนำในกลุ่มนี้เพื่อเป็นการเผยแพร่และให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายต่อไป

เมื่อศึกษาถึงการหาแนวทางส่งเสริมให้เยาวชนนอกโรงเรียนรู้จักศูนย์ฯ และมีความรู้เรื่องโรคเอดส์มากขึ้น ผู้เข้าร่วมสนทนาทุกคนให้ข้อเสนอแนะว่าควรที่จะส่งเสริมให้หัวหน้างาน เจ้าของกิจการหรือผู้ที่เยาวชนนอกโรงเรียนเคารพนับถือ และศรัทธาเข้าร่วมในโครงการฯ นี้ด้วย บุคคลเหล่านี้อาจมีส่วนช่วยย้าให้เยาวชนตระหนักถึงอันตรายของโรคเอดส์ และหาทางป้องกันการแพร่และติดเชื้อได้ ซึ่งบทบาทข้างต้น อาจจะมีส่วนช่วยให้เยาวชนมาขอรับความรู้และคำปรึกษาจากศูนย์ให้การศึกษา และข้อมูลด้านเอดส์ได้ง่ายขึ้น

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการที่ผลการศึกษานี้ พบว่าประสิทธิผลการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับ การได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์ และการมีแกนกลุ่มในสถานที่ทำงานมีผลต่อระดับความรู้เรื่องโรคเอดส์ และการรู้จักศูนย์ให้การศึกษาและข้อมูลด้านเอดส์ ดังนั้น เพื่อเป็นการให้เยาวชนนอกโรงเรียนในจังหวัดระยอง มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องโรคเอดส์มากยิ่งขึ้น

ขึ้น ควรที่จะมีการรณรงค์และส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์มากยิ่งขึ้น โดยเป้าหมายอาจจะเน้นไปที่กลุ่มผู้ที่มีการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่ามัธยมศึกษา กลุ่มคนโสด และกลุ่มที่มีเพื่อนร่วมงานส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย ในการรณรงค์ต่อไปจำเป็นต้องนำระบบแกนนำในกลุ่มอาชีพและสถานที่ทำงานมาใช้เป็นยุทธวิธีหลัก เพราะจากผลการวิเคราะห์นี้พบว่า กลุ่มแกนนำในอาชีพมีผลอย่างมากต่อการรู้จักศูนย์ให้การศึกษาและข้อมูลด้านเอดส์ นอกจากนี้ควรจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชายรั้งักศูนย์ฯ นี้มากยิ่งขึ้น ควรจะมีการประชาสัมพันธ์ทั้งทางสถานีวิทยุกระจายเสียงส่วนท้องถิ่น เช่น อ.ส.ม.ท. วิทยุ และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดระยอง เป็นต้น

บรรณานุกรม

กระทรวงสาธารณสุข, 2537. *รู้ทันเอดส์* กองโรคเอดส์, กรมควบคุมโรคติดต่อ

Bearman, P. 1991. Desertion As Localism: Army Unit Solidarity and Group Norms in the U.S. Civil War. *Social Forces*. The University of North Carolina Press. 70 (2)

MacQueen K. et al, 1996. Alcohol Consumption, Brothel Attendance, and Condom Use: Normative Expectations among Thai Military Conscripts. *Medical Anthropology Quarterly*. Vol.10 (3): 402-423.

Sweat M. et al, 1995. AIDS Awareness Among a Cohort of Young Thai Men : Exposure to information, Level of Knowledge, and Perception of Risk. *AIDS CARE* Vol.7 (5): 573-591